

DREPTUL PRIVAT AL SOCIETĂȚII DESCHISE – DREPTUL PRIVAT ROMAN
ÎNTRÉ EUROPENIZARE ȘI GLOBALIZARE
REZUMAT

În această teză am insistat asupra limitelor metodei tradiționale de investigație științifică în dreptul privat, în scopul de a identifica metodele de cercetare adecvate situației actuale a dreptului privat. Aceste două aspecte trebuie văzute în strânsă conexiune cu anumite teme pe care le-am indicat în cuprinsul lucrării ca puncte centrale de interes ale activității mele științifice trecute și viitoare.

Eseul meu demonstrativ este structurat în preambul, trei părți și câteva scurte concluzii. Mai departe, un scurt rezumat al fiecărei părți este prezentat:

Prima parte a tezei (partea a II-a, în structura numerică) reprezintă un punct de vedere asupra preocupărilor mele de drept privat din trecut (despre care s-ar putea spune într-o manieră ușor exagerată că ar constitui sarcini auto-impuse și realizate). Această parte include o analiză sintetică a următoarelor teme: i. *vânzarea internațională* și viziunea sa de bază asupra neconformității mărfurilor vândute (cu privire specială asupra vânzărilor guvernate de CVIM); ii. realizabilul, în opinia mea, proiect de *lege uniformă europeană privind vânzarea* pornindu-se de la DCFR ca și „rezervor” de reguli juridice eficiente în materie; iii. Regulile naționale în materie de formare a contractului, cu accent asupra ceea ce se cheamă în dreptul comparat „consens extern” al părților – această secțiune este menită să sublinieze concesiile ample pe care dreptul tradițional le-a făcut, depășind în manieră reformatoare regulile francofone de sub imperiul vechiului Cod civil; iv. menținându-mă în orbita formării contractului, am ales să prezint statutul legal actual din România în materia *clauzelor abuzive*, urmărind concepția „autonomă” europeană referitoare la evaluarea caracterului abuziv, a inegalității/ al dezechilibrului, a bunei credințe și a corectitudinii, atât în contractele B2C, cât și în cele B2B; v. tot în sfera formării contractului, am operat o prezentare de ansamblu a amplelor mele preocupări legate de faza precontractuală manifestată sub forma acordurilor precontractuale – cercetarea în această direcție era și este imperativ necesară din moment ce textele legale (art. 1.279 C.civ., în special) nu reunesc cerințele de claritate și certitudine pe care le-am fi așteptat în urma unei norme reformate (această secțiune se referă cu precădere la câteva aspecte centrale în materie de promisiuni de contract, cum ar fi condițiile de formă, posibilitatea executării silite în natură, ambele intens dezbatute în doctrina românească anterioară noului Cod civil și totodată universale în aria dreptului comparat); vi. o secțiune de importanță majoră în cadrul

tezei este schița *teoriei generale a remediilor pentru neexecutarea contractului* – secțiune în care am extras din textele legale actuale (art. 1.516 urm. C.civ.) valoarea manierei europene de reformulare a regulilor în materie de remedii pentru neexecutare (temele principale fiind identificarea soluțiilor pentru clasificarea, funcționarea și aplicarea remediilor); vii. secțiunea subsecventă este dedicată celui mai invaziv remediu, *rezoluțunea contractului*, urmând regulile prevăzute de art. 1.549-1.554 C.civ., secțiune în care am făcut o scurtă prezentare a studiului meu monografic pe această temă, reamintind natura de ultim remediu sau *ultima ratio* pe care rezoluțunea o joacă în ierarhia remediilor; viii. Din nou, prin deducție față de teoria generală a remediilor, am înțeles să prezint propria viziune asupra *abuzului de drept contractual*, adoptând o perspectivă comparativă largă în materie, în condițiile în care această temă poate fi considerată relativ exotică în doctrina românească; ix. în final (neepuizând interesul meu pentru varii teme juridice), în prezentarea retrospectivă, m-am oprit la cel mai frecvent remediu – aşa numita *Răspundere sau daunele-interese*, într-o denumire mai apropiată de înțelesul comun din dreptul comparat. În această ultimă secțiune, rezumând cel mai recent studiu al meu, am schițat posibila comunicare dintre vechea și noua perspectivă asupra răspunderii, acordând-o la principiile expuse de art. 1.349-1.350 C.civ. și la „re-așezata” secțiune dedicată „executării prin echivalent” (art. 1.530 urm. C.civ.) și subliniind perspectiva dualistă a legiuitorului, aparent dogmatică și negând orice interferențe reale între contract și delict;

Partea secundă a tezei (partea a III-a, în structura numerică proprie) constituie o declarație de voință a candidatului. În acest context am dorit să ofer un rezumat al convingerilor proprii privind evoluția sau involuția dreptului contractelor, dar și o mostră a metodologiei pe care intenționez să o asum în cercetările mele viitoare. În ce privește prima chestiune, am sugerat ca aplicabile câteva din ideile filosofului austriac K.R. Popper, astfel cum voci acreditate ale dreptului privat actual susțin (J. Basedow, în special). Atașat de ideea de „societate deschisă” menită să favorizeze libertatea relațiilor comerciale, am subliniat că europeanizarea dreptului privat nu constituie decât o expresie locală a globalizării și că ambele constituie forțe motrice într-o societate deschisă. Acest statut specific ar trebui să fie oglindit de învățământul juridic. Declarația mea de voință este în sensul efortului pentru o mai bună formă de predare/învățare/antrenament practic. În ce privește metodele, în teză, am oferit un inventar al tehnicilor utilizate de mine în trecut, cât și a celor pe care le utilizez în prezent și pe care le-am presupus potrivite (comparatism funcțional, comparatism genealogic, comparatism factual etc.).

Partea a treia (partea a IV-a, în structura numerică proprie) constituie o tentativă de a proba capacitatea mea de a superviza și îndruma cercetări doctorale. Am arătat în această privință că există deja o experiență dată de calitatea mea de conferențiar participant în numeroase comisii doctorale. Subsecvent, am oferit o posibilă listă de subiecte cu privire la care aş insista în efectuarea studiilor (e.g. ducând, în cele din urmă, la o realizare comună în domeniul dreptului național și internațional al vânzării, un inventar tehnic al legislației europene în materia obligațiilor, o lucrare generală comparativă legată condițiile de formă ale actului juridic, o teorie generală a contractelor standardizate etc.).

Ca o concluzie a tezei mele, am îndrăznit să sugerez că aş fi un bun candidat pentru Școala Doctorală, un profesor bine intenționat și capabil să producă studii interesante pentru comunitatea academică, atât prin intermediul propriilor cercetări științifice, cât și prin intermediul direcționării investigațiilor doctorale.

**Conferențiar universitar dr. Ionuț-Florin Popa
Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca
Facultatea de Drept**

**THE PRIVATE LAW OF THE OPEN SOCIETY – ROMANIAN PRIVATE LAW
UNDER EUROPEANISATION AND GLOBALIZATION**

ABSTRACT

My thesis insists on the limits of traditional investigation as a scientific method in private law and on pushing further the new instruments and methods of research in Private law. These two aims are to be seen in strict connection to certain subjects which I have chosen as my central points of interest, backward and ahead, following a self-inquiry of my academic and practical career.

My essay is structured in preamble, three parts and some short conclusions. Further, a survey of my paper is presented:

The first part of the thesis (part II in the inner structure) is an outlook of my former pursuits in private law (which may be called emphatically as achieved tasks). It includes a presentation of some specific topics like: i. the *international sales law* and its ground-view of non-conformity of the goods sold (especially under the CISG); ii. the feasible, in my own belief, of an *European sales uniform law* using the DCFR as a legal “toolbox” for it; iii. the legal domestic rules on the *formation of contract*, dealing mainly with the so-called “external consensus” of the parties – this section is stressing the strong concessions that the national reform has accepted, outrunning the older francophonic view proper to the old Civil Code; iv. still in the area of formation, I have chosen to present the Romanian legal status and judicial approach on *unfair contract terms* – in particular, following the European autonomous conception in assessing imbalance, fairness, abuse under B2C and B2B contracts as well; v. connected with the same formation issue, I have made a survey of my recent preoccupations on the pre-selling and generally “*pre-contractual*” agreements - the research in this direction is mandatory required since the statutory provisions (Art. 1.279 C.civ.) are not meeting the demands of clarity and certitude (this section is dealing mainly with some central aspects of the promissory agreements like requirements on form and specific performance, both highly debated in Romanian scholar writing and pervasive in comparative law); vi. one cardinal section of this part of the thesis is the outline of a *theory of remedies for non-performance* – section inferring from the actual statutory Romanian law (Art. 1.516 seq. C.Civ.) the merits of the European reframing of the rules on remedies (the main topics are: solutions for classification and rating of remedies, principles of functioning, specific rules on application); vii. the consequent section is dedicated to the most invasive remedy, the *termination of contract* –

following the new rules contained in Arts. 1.549-1.554 C.civ., whereon I have made a brief of my monographic study on this subject, recalling the nature of final remedy or *ultima ratio* that the termination plays in the general theory of the remedies; viii. again, by inference from the general theory, I have chosen to treat in my thesis the concept of *abuse of contractual rights*, recalling and resuming my own comparative view on it, as is in its specificity an exotic idea in the domestic legal writing; ix. eventually (not consuming my interes for many other topics), I did stop the retrospective part whith the most ubicuous remedy to be find in the general theory – the so called “*Responsibility*” or the damages as we can call the institution fallowing the comparative approach. In this last section, presenting the digest of my most recent study, I have outlined the possible bridge between the old and the new vision on liability, tunning it whith the statutory provisins of Arts. 1.349-1.350 C.civ. and the new re-based section on “Performance by relief in money”, Arts. 1.530 seq. C.civ., emphasizing the dualistic view, appearantly dogmatic, relinquishing possible natural crossings, between contract and tort;

The second part (No. III in the inner body) of the thesis is a declaration of will of the candidate. I wanted to offer here a very specific synopsis of my beliefs on the evolution (or involution) of contract law and a brief of methodology I might use in the future for my scientific research. As for the opinion on first topic, I suggested that we can find and apply directly some of the ideas of K.R. Popper, as an accredited professor is arguing lately in his studies (J. Basedow). Bound by the ideea of “open society” favouring the liberty of the commercial relationship, I have pointed out that the europeanisation is a local aspect of the globalization and that both are driving and defining forces of the open societies. This specific status should be mirrored by the legal training and learning. Striving for a better way to teach/learn/train is among my will statements. As for the methods, I rendered an account of the way I used in the past as for those I use in the present for my scientific research and which I have presumed accurate in the legal area (functional comparative law, genealogistic comparative law, factual comparatism etc.).

The third part (No. IV in the body text) is an attempt to prove my capability to supervise and direct a doctoral research. I tried in the metter to show my ability in supervising and academical managing as an associate professor. Subsequently I offered a possible list of subjects which I'll endeavour to set on for future studies (e.g. eventually leading to a common work on national and international sales of goods, an European account on the law of obligations, a general workpaper on form requirements across Europe and not only, a general theory of standard form contracts etc.).

As for conclusions, in my thesis, I dared to suggest to the commission that I might be a good candidate for the Doctoral Institute of Cluj-Napoca Faculty of Law and a real well-meaning professor abble to supply to the academic community, interesting, useful and helpful studies, managing to do this by the occurrence of his own research and by directing doctoral investigations.

Associate professor, phd., Ionut Florin Popa,

University “Babeş-Bolyai”, Cluj-Napoca,

Faculty of Law

